

miszerint a személyiségelméletek és azok vizsgálóeszközeinek összefüggése lényeges, hiszen érvényességüket akkor lehet általánosan elfogadni, ha kialakulási közegén kívül (jelen esetben a debreceni egyetemisták köre), más környezetben nem vizsgálom. A kulturális és közösségi változók a célcsoport meghatározásában szerepet játszottak. Az előadásban a szakirodalmi háttér bemutatásán túl a debreceni fiatalok mintájának jellegzetességeit emelem ki.

Balássy Fanni (ELTE Eötvös József Collegium)

„Cinematografia da quattro soldi” – Velencei filmgyártás a Salói Köztársaság alatt, avagy a Cinevillaggio születésének és bukásának története

A háború utolsó két évében az olasz filmgyártás központja, a Cinecittà (=moziváros) komoly károkat szenvedett: a bombák sújtotta, német megszállás alatt álló fővárosban megpecsételődött a filmgyár sorsa, amelynek területén német katonák gettót alakítottak ki, majd a vagyont érő eszközöket lefoglalták és Németországba szállították. 1943 júliusában a szövetséges haderő partra szállt Szicíliában, és megkezdte előrenyomulását a félszigeten, ezzel csökkentve a fasiszták mozgásterét. 1943-ban az észak-olaszországi térségben Mussolini irányításával egy németbarát bábállam, a Salói Köztársaság jött létre, amely szellemiségében és kulturális nézeteiben próbálta megőrizni a letűnt fasiszta rezsim értékeit, ami alól a filmgyártás sem volt kivétel. 1943 novemberében felbolydult Velence, filmes szakemberek érkeztek a lagúnák városába, hogy a megmaradt szegényes eszközparkkal berendezzék az új stúdiókat a Giudecca területén található egykori sörgyárakban, hangárokban, valamint a Biennale pavilonjaiban, és megkezdődjenek annak a 17 filmnek a munkálatai, amelyek mind művészi, mind esztétikai értelemben elvetélt próbálkozásokként maradtak fenn egy sötét korszak lenyomataként. A tiszavirágéletű, 1943 ősztől 1945 tavaszáig működő filmstúdiót ironikusan Cinevillaggióknak (=mozifalu) keresztelték. Előadásomban arra keresem a választ, miért alakult így az olasz filmgyártás sorsa ebben a másfél évben, és milyen szálak mozgatták az intézmény kiépülését.

Daradics Boglárka, Ónya Balázs (PTE Kerényi Károly Szakkollégium)

A társadalomtudományok módszeréről: Magyarázat vagy megértés?

Előadásunkban arra mutatunk rá, hogy a kortárs szociológia egyes irányzatai nem képesek megfelelni az általuk felállított tudományos kritériumoknak. Ennek oka nem az, hogy a szociológusok alkalmatlanok a kitűzött céljaik elérésére, sokkal inkább a szociológia tárgyának speciális jellegéből fakad a sikertelenség, nevezetesen a társadalmi jelenségek természetéből. A főáramú társadalomtudományos módszerek jelentős mértékben eltávolodtak a filozófiától, az alapos elméleti reflexió igényétől, a fogalmi elemzés módszerétől. A társadalomtudósok ezáltal megteremtették – és számos esetben a mai napig

fenntartják - az objektivitás, a mérhetőség és a társadalmi jelenségek előrejelezhetőségének *illúzióját*, azonban a társadalom ezen szemüvegen keresztül történő szemlélése alapvetően elhibázott. Amellett érvelünk, hogy a társadalmi jelenségek oksági elemzése, a társadalomtudományok fent körülhatárolt módszereinek tulajdonított predikciós képesség szükségképpen félrevezetőek, ugyanis a társadalmi jelenségekre érdemesebb úgy tekinteni, mint jelentéstelített, értelmezésre és *nem* magyarázatra szoruló jelenségek. E kép előnyeinek bemutatáshoz áttekintjük a társadalomtudományok történetének kardinális pontjait, amelyek rávilágítanak arra, hogy a társadalomtudományok mai állapotának volt, és van is alternatív, plauzibilis víziója. Továbbá elemezzük a „predikció”, a „magyarázat”, a „törvény” és a „tény” fogalmakat, rámutatva, hogy ezen fogalmak alkalmatlanok a társadalmi jelenségek vizsgálatára.

Csikós Nándor (SZTE Móra Ferenc Szakkollégium)

Mezei pacsirta élőhely változása Európai léptékben

A felszínborítás változása jelentős volt az elmúlt évtizedekben Hazánkban és egész Európában egyaránt. A felszínborítás változásának mértékét és jellegét más-más tényezők befolyásolták Nyugat- és Kelet-Európában. Kettő mintaterületen (Magyarország, Schleswig-Holstein tartomány) vizsgáltam a mezei pacsirta és a felszínborítás típusok kapcsolatát. 5x5 km rácsháló volt a vizsgálat alapja, ezekben egyesítettem a Corine Land Cover felszínborítás adatbázist és a mezei pacsirta adatbázisokat (MME, Schleswig-Holstein ornitológiai csoport). A statisztikai számításokat R statisztikai programban végeztem el. Generalizált Lineáris Modellek (GLM) futtatásával megállapítottam a kedvelt és a nem kedvelt felszínborítás típusokat. StepAIC stepwise funkciójával sorba rendeztem és szelektáltam a változókat. Élőhelyet jelentő típusok a nem öntözött szántóföldek és a természetes gyep; negatív korreláció mutat a gyümölcsösök, komplex művelésű területek és az erdők. Egész Európára elvégeztem 5x5 km rácshálókból ennek a két csoportnak a változás vizsgálatát, így becsülve az élőhely változást. A változásokat országokként grafikonnal, valamint térképen is ábrázoltam. Eredményeim validálásaként összevettem az élőhely változás és a mezei pacsirta populáció változását minden országban, amely szignifikáns korrelációt ($r=0.553$, $p<0.001$) mutat. Eredményeim az adatbázisok méretarányából kifolyólag nem pontosan becsülik a mezei pacsirta egyedszám változását, de egy átfogó képet ad az Európai országokon belüli változásról.